

GHID DE BUNE PRACTICI PRIVIND ETICA, INTEGRITATEA ȘI ANTICORUPTIA IN ADMINISTRATIA PUBLICA A MUNICIPIULUI VULCAN

Ghidul de Bune Practici Privind Etica, Integritatea si Anticoruptia in Administratia Publica a Municipiului Vulcan a fost realizată în cadrul proiectului „UN PLUS DE TRANSPARENȚĂ, ETICĂ ȘI INTEGRITATE”, cod SIPOCA 424/ cod SMIS 117483, implementat de către Municipiul Vulcan, finantat prin Programul Operational Capacitate Administrativa 2014-2020, Cod apel: POCA/125/2/2/Cresterea transparentei, eticii si integritatii în cadrul autoritatilor si institutiilor publice – CP1/ 2017 – Sprijinirea masurilor referitoare la prevenirea coruptiei la nivelul autoritatilor si institutiilor publice locale din regiunile mai putin dezvoltate.

Expertii elaborare Ghid de Bune Practici Privind Etica, Integritatea si Anticoruptia in Administratia Publica a Municipiului Vulcan:

Clipicioiu Doru Minel

Ivan Mircea Sorin

Cuprins:

1. Introducere	pag. 3-4
2. Obiective	pag. 5
3. Documente de referință aplicabile	pag. 6-7
4. Coruptia	
4.1 Consideratii Generale	pag. 7-11
4.2 Faptele de Coruptie. Infractionile asimilate faptelor de coruptie	pag. 11-16
4.3 Consecintele coruptiei	pag. 16-17
4.4 Prevenirea coruptiei	pag.17-20
5. Transparenta	pag. 21-25
6. Etica si Deontologia Profesionala. Principii ale unei conduite profesionale corecte	
6.1 Preambul	pag. 25-26
6.2 Codul de conduita a functionarilor publici	pag. 26-33
6.3 Integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice.	pag. 33-34
6.4 Conflictul de interese si regimul incompatibilitatilor	pag. 34-40
6.5 Raporturile ierarhice directe	pag. 40
6.6 Metode de prevenire a incalcarii normelor de conduita profesională	pag. 40-41
7. Concluzii si recomandari	pag. 41-49
8. Bibliografie	pag.49-53

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

1. Introducere

Obiectivul general al proiectului „UN PLUS DE TRANSPARENȚĂ, ETICĂ ȘI INTEGRITATE”, este acela de a crește transparența actului administrativ prin implementarea de mecanisme și măsuri de prevenire a fenomenului de corupție, precum și pregătirea personalului din instituțiile publice în acest sens.

Prin obiectivele sale, proiectul contribuie la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020, SNA 2016-2020 respectiv Strategia pentru dezvoltarea funcției publice (SDFP) pentru 2016-2020 ale căror rezultate sunt transpuse în legislația anticorupție adoptată în România (Lg nr.52/2003 privind transparența decizională în adm publ, HG521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale APL la elaborarea proiectelor de acte normative, Lg nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public) Conform Strategiei Europa 2020 toți cetățenii au dreptul la o Autoritate Publică eficientă, cu risc scăzut de corupție și reglementată conform celor ale UE.

Proiectul răspunde în special obiectivelor Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020:

- Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o guvernare deschisă la nivel central și local;
- Creșterea integrității instituționale prin includerea măsurilor de prevenire a corupției ca elemente obligatorii ale planurilor manageriale publice;
- Creșterea gradului de cunoaștere și înțelegere a standardelor de integritate de către angajați și beneficiarii serviciilor publice;
- Creșterea gradului de implementare a măsurilor anticorupție prin aprobarea planului de integritate și autoevaluarea periodică la nivelul tuturor instituțiilor publice centrale și locale.

Unul dintre obiectivele implementării acestui proiect este realizarea unui Ghidul de Bune Practici Privind Etică, Integritatea și Anticorupția care are ca finalitate dezvoltarea spiritului etic și integritatea funcționarilor în exercitarea actului administrativ a personalului Primăriei Municipiului Vulcan și a serviciilor publice fără personalitate juridică din subordinea Consiliului Local Vulcan.

În contextul realizării acestui ghid de bune practici, a fost efectuată o analiză a situației actuale din Primăria Municipiului Vulcan, în privința existenței incidentelor de nerespectare a normelor de conduită etică și de integritate, de nerespectare a politicilor și standardelor interne menite să prevină faptele de corupție.

Cazurile de corupție, conflictul de interese, incompatibilitate sau de încălcare a codului de conduită trebuie să determine transformări la nivel organizational pentru a împiedica apariția lor în viitor. Aceste probleme afectează întreaga organizație, ele reprezentând probleme de management al organizației. Încurajarea integrității și prevenirea corupției este una dintre funcțiile managementului, atât în sectorul public, cât și în sectorul privat. Aceasta presupune un set de proceduri interne, crearea și implementarea de norme, comportamente și practici, valori și obiective comune acceptate de întreaga organizație.

“Asigurarea unui serviciu public stabil, profesionist, transparent, eficient și imparțial, în interesul cetățenilor, precum și al autorităților și instituțiilor publice din administrația publică centrală și locală” (Legea 188/1999) trebuie să reprezinte scopul oricărei administrații care se preocupă de propria sa calitate și de creșterea gradului de responsabilitate față de cetățeni. Nu putem vorbi de aceste lucruri fără a lua în calcul elementele esențiale care fundamentează buna funcționare a oricărei instituții publice – respectiv etica și integritatea la nivel instituțional – întrucât încălcarea normelor în această sferă afectează mecanismele de funcționare, relațiile și procedurile în interiorul instituției, relațiile instituției cu mediul extern, calitatea serviciilor și relația cu cetățenii, imaginea și prestigiul instituțional.

Ghidul de Bune Practici Privind Etica, Integritatea și Anticorupția în Administrația Publică a Municipiului Vulcan se adresează persoanelor care dețin funcții de demnitate publică, funcționarilor publici și personalului contractual din cadrul Primăriei Municipiului Vulcan și a serviciilor publice din subordinea Consiliului Local Vulcan și cuprinde recomandări de bune practici și o sinteză a actelor normative aplicabile, menite să consolideze mediul etic, de integritate și prevenirea faptelor de corupție în administrația publică. Prin elaborarea acestui Ghid de bune practici se dorește o îmbunătățire a activității în Primăria Municipiului Vulcan, creșterea calității serviciului public și bineînțeles creșterea încrederii beneficiarilor serviciilor publice în instituția publică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Obiective

Administratia publica reprezinta un domeniu de o importanta majora, intrucat asteptarile cetatenilor cu privire la cei care sunt angajati in serviciul public sunt strans legate de modul in care este perceputa functionarea statului, de nivelul increderii in sistemul public, de functionarea optima a institutiilor in acord cu necesitatile societatii. Din aceasta perspectiva, administratia publica trebuie sa functioneze in baza unor principii si valori legate de integritate, impartialitate, suprematia interesului public, responsabilitate, raspundere, eficienta și, nu în ultimul rand, transparenta. Romania, ca stat democratic european, promoveaza o politica publica integrata in materia consolidarii integrității institutionale, bazata pe o atitudine proactiva, orientata spre reducerea costurilor coruptiei, dezvoltarea mediului de afaceri bazat pe concurenta, cresterea increderii publicului în justitie si administratie, precum si implicarea societății civile în procesele decizionale.

Obiectivul prezentului ghid il reprezinta realizarea unei sinteze a actelor normative aplicabile in domeniul eticii, integritatii și prevenire a faptelor de coruptie in administratia publica in stransa legatura cu obiectivele Strategiei Nationale Anticoruptie si vizeaza prevenirea si combaterea fenomenului de coruptie in Primaria Municipiului Vulcan.

Astfel:

1. Prezentarea conceptelor de coruptie, etica, integritate, si probleme specifice administratiei publice locale, legislatie aplicabila, bune practici recomandate ;
2. Cresterea gradului de cunoastere si intelegere a standardelor de integritate de catre functionarii publici si personalul contractual din cadrul institutiei;
3. Constientizarea si responsabilizarea angajatilor cu privire la necesitatea respectarii normelor privind etica, integritatea si transparenta in exercitarea functiei publice;
4. Constientizarea factorilor de decizie din cadrul institutiei cu privire la vulnerabilitatile, amenintarile si riscurile ce pot aparea in sistem: nivel scazut de profesionalism, lipsa responsabilității in exercitarea functiei publice, personal insuficient sau slab pregatit profesional, angajati nemultumiti de nivelul de salarizare si expusi astfel tentatiilor de coruptie.

3.Documente de referință aplicabile

Legislatia primara aplicabila

- Constitutia Romaniei;
- Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduita a functionarilor publici;
- Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduita a personalului contractual din autoritatile si institutiile publice;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul functionarilor publici;
- Legea nr. 544/2001 privind accesul la informatii publice;
- Legea nr. 52/2003 privind transparenta decizionala in administratia publica;
- Legea 286/2009 privind Codul Penal – Titlul V;
- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea si sanctionarea faptelor de coruptie;
- Legea nr. 115/1996 privind declararea si controlul averii demnitarilor, magistratilor, functionarilor publici si a unor persoane cu functii de conducere;
- Legea nr. 161/2003 privind unele masuri pentru asigurarea transparentei in exercitarea demnitatilor publice, a functiilor publice si in mediul de afaceri, prevenirea si sanctionarea coruptiei;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea in exercitarea functiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum și pentru modificarea si completarea altor acte normative;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor actiuni de protocol in exercitarea mandatului sau a functiei;

- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Hotărârea Guvernului nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015;
- Hotărârea Guvernului nr. 583 din 10 august 2016 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public.

Alte documente, inclusiv reglementări interne ale entității publice

- Regulamentul Intern din cadrul Primăriei Municipiului Vulcan și al serviciilor publice fără personalitate juridică din subordinea Consiliului Local al municipiului Vulcan;
- Codul de conduită al personalului din cadrul Primăriei Municipiului Vulcan și al serviciilor publice fără personalitate juridică din subordinea Consiliului Local al municipiului Vulcan;
- Declarația privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020;
- Planul de integritate al UAT Municipiul Vulcan.

4. Coruptia

4.1 Consideratii Generale

Coruptia este general recunoscuta ca reprezentand o problema majora a societatii moderne, capabila sa puna in pericol stabilitatea si siguranta statului de drept, valorile democratice si morale.

Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea si sanctionarea faptelor de coruptie, in art. 2, prevede: „Persoanele sunt obligate sa indeplineasca indatoririle ce le revin din exercitarea functiilor, atributiilor sau insarcinarilor incredintate, cu respectarea stricta a legilor si a normelor de conduita profesionala, si sa asigure ocrotirea si realizarea drepturilor si intereselor legitime ale cetatenilor, fara sa se folosească de functiile, atributiile ori insarcinarile primite, pentru dobandirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.”

Definitia coruptiei poate fi formulata pornind chiar din textul de lege mentionat: Folosirea functiilor, atributiilor ori insarcinarilor primite, pentru dobandirea pentru sine sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.

„Coruptia” reprezinta, deci, abuzul de putere savarsit in exercitarea functiei publice de un angajat al administratiei publice, indiferent de statut, structura ori pozitie ierarhica, in scopul obtinerii unui profit personal, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, persoana fizica sau juridica. (Transparency International România, Ghid anticorupție în justiție pentru cetățeni și oameni de afaceri, 2006). Ca act antisocial, coruptia este foarte frecvent intalnita in societate si este deosebit de grava deoarece favorizează interesele unor particulari, mai ales in aria economica, afectand interesele colective prin: mituire, abuz de putere in exercitarea atributiilor de serviciu, fraudă economico-financiara, trafic de influenta, nepotism, favoritism, deturnare de fonduri, insusirea de fonduri nemeritate, conflict de interese prin angajarea in tranzactii sau dobandirea unei pozitii ori a unui interes comercial care nu este compatibil cu rolul si indatoririle oficiale. Coruptia vizează un ansamblu de activități imorale, ilicite, ilegale realizate nu numai de indivizi cu funcții de conducere sau care exercită un rol public, ci si de diverse grupuri si organizații, publice sau private, in scopul obținerii unor avantaje materiale

sau morale sau unui statut social superior prin utilizarea unor forme de constrangere, santaj, inselaciune, mituire, cumpărare, intimidare.

La nivelul perceptiei publice, coruptia continua sa fie identificata ca o piedica in prestarea serviciilor publice de calitate la nivel central si local, ca un fenomen ce submineaza administrarea eficienta a fondurilor publice si obstructioneaza infaptuirea justitiei, afectand totodata mediul de afaceri. Indicatorii interni si externi specializati in evaluarea perceptiei si a impactului coruptiei pozitioneaza Romania sub media tarilor membre ale Uniunii Europene (Hotararea nr. 215 /2012). Analiza fenomenului coruptiei prin instrumente de cercetare stiintifica reprezinta o activitate care completeaza in mod necesar orice politica anticoruptie si ajuta la construirea unei intelegeri mai bune a conceptului larg al integrității in exercitarea unei functii publice.

Coruptia este un fenomen larg raspandit. Nici o tara si niciun regim politic nu sunt imune in fata acesteia. Clasamentele care descriu situatia in domeniu indica, de obicei, un grad mai ridicat de coruptie in tarile sarace si mai redus in cele bogate, tarile din nordul Europei sunt considerate a fi cele mai putin corupte. Cu toate acestea, cazuri importante de coruptie au fost semnalate de-a lungul timpului in tari precum SUA, Franta, Marea Britanie sau Germania.

Toate acestea intaresc teoriile potrivit carora coruptia afecteaza toate statele lumii si furnizeaza argumente importante in favoarea identificarii unor mijloace eficiente pentru mentinerea fenomenului in limite cat mai reduse. Ca expresie a relatiei dintre autorități și cetateni, coruptia reprezinta folosirea discretionara a pozitiei sau a functiei, prin recurgerea la mijloace ilicite, in scopul obținerii unor interese personale sau de grup. **Indicele de Perceptie a Coruptiei (IPC)**, realizat de Transparency International, clasează tarile in functie de cat de corupt este perceput a fi sectorul public al tarii. Este un indice compozit, o combinație de sondaje si evaluari ale coruptiei, colectate de o varietate de institutii de renume. IPC este cel mai utilizat indicator al coruptiei la nivel mondial, captand perceptiile asupra gradului de coruptie din sectorul public, din perspectiva oamenilor de afaceri si expertilor de tara. Punctajul unei țări/unui teritoriu indica nivelul perceput al coruptiei din sectorul public pe o scara de la 0-100, unde 0 inseamna ca o tara este perceputa ca fiind extrem de corupta si 100 ca o tara este perceputa ca fiind foarte curata. Locul unei tari indică pozitia sa in raport cu alte tari/teritorii incluse in index. Locurile se pot schimba si daca numarul de tari incluse în Index se schimbă (Transparency International Romania, Ghid anticoruptie in justitie pentru cetateni si oameni de afaceri, 2006).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Indicele de Percepție a Corupției – Situația României în 2018

Situația României în anul 2018

Indicele de percepție a corupției (IPC) 2018, publicat în ianuarie 2019 de Transparency International, arată că eșecul constant al majorității țărilor de a controla în mod semnificativ corupția contribuie la o criză a democrației în întreaga lume. Peste două treimi din cele 180 de state analizate înregistrează scoruri sub 50 de puncte, media la nivel mondial fiind de 43 de puncte. Poate cel mai îngrijorător este faptul că marea majoritate a statelor evaluate nu au făcut aproape deloc progrese în ultimii ani. Clasamentul este întocmit prin acordarea de puncte, de la 0 la 100, în care 0 înseamnă “foarte corupt”, iar 100 “deloc corupt”. La nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, media este de aproximativ 65 de puncte, în scădere față de anul anterior cu peste un punct. Danemarca (cu 88 de puncte), Finlanda (85 de puncte) și Suedia (85 de puncte) rămân în top trei, ca și în 2017. România rămâne pe locul 25 în clasament, însă scorul înregistrat scade cu un punct față de 2017, de la 48 la 47 de puncte. Cu 42 de puncte, Bulgaria rămâne pe ultimul loc la nivelul UE, de asemenea în scădere cu un punct față de anul anterior. Grecia pierde trei puncte, de la 48 în 2017 ajunge la 45 în 2018. În schimb, Ungaria câștigă un punct, ajungând la 46 în 2018.

În graficul de mai jos se poate observa evoluția României în ultimii șapte ani, comparativ cu alte state membre ale UE, prin compararea scorurilor IPC înregistrate în perioada 2012 – 2018.

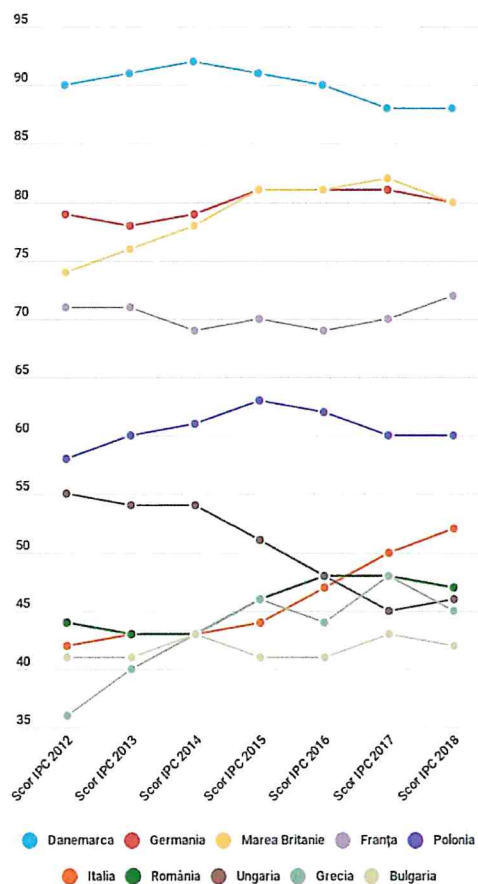
Transparency International România reiterează faptul că succesul luptei împotriva corupției este direct legat de instituții puternice și stabile în ansamblul lor. Avem nevoie de instituții puternice, independente, de lideri responsabili și cetățeni implicați în viața comunității locale, care să sancționeze derapajele.

Evoluția indicelui în perioada 2012-2018 (perspectiva asupra zece țări membre)

Evoluția indicelui în perioada 2012 - 2018
-Prespectivă asupra zece țări membre UE-

4.2 Faptele de Corupție.

Principalele prevederi normative cu privire la anticorupție sunt reglementate, în prezent, prin **Codul Penal** și **Legea nr. 78/2000** privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. În cadrul acestor acte normative sunt reglementate principalele fapte de corupție, după cum urmează:

Luarea de mita este definită ca fiind „Fapta functionarului care, direct sau indirect, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin, ori accepta promisiunea unor astfel de foloase sau nu o respinge, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini, ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri.”

Exemplu: Un functionar public cu atribuții de inspecție și control a acceptat o sumă de bani de la o societate comercială pentru a nu dispune efectuarea unui control la societatea respectivă.

Darea de mita este reprezentată de „promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini, ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri.

Exemplu: Administratorul unei societăți comerciale oferă o sumă de bani unui functionar public cu atribuții de control pentru a nu încheia un proces verbal pentru sancționarea unor abateri.

Primirea de foloase necuvenite este definită drept primirea de către un functionar, direct sau indirect, de bani ori alte foloase, după ce a îndeplinit un act, în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia.

Exemplu: Un functionar public constată îndeplinirea condițiilor impuse de lege și acordă corect o autorizație, acceptând apoi o sumă de bani sau „o atenție”.

Traficul de influență este primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui functionar pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu.

Exemplu: Un functionar public din top managementul unei instituții publice a pretins de la reprezentantul unei societăți comerciale care a efectuat o lucrare în beneficiul instituției

publice, o suma de bani pentru a interveni pentru aprobarea procesul verbal de receptie a lucrării, desi aceasta nu a fost executata corespunzator.

Cumpararea de influenta reprezinta „promisiunea, oferirea sau darea de bani, de daruri ori alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influenta asupra unui functionar, pentru a-l determina sa faca ori sa nu faca un act ce intra in atributiile sale de serviciu”.

Exemplu: Administratorul unei societati comerciale care a efectuat o lucrare in beneficiul unei primarii ofera o suma de bani unui membru al comisiei de receptie pentru a interveni pe langă membrii comisiei in vederea receptionarii lucrării , desi aceasta nu a fost executata corespunzator.

Divulgarea informatiilor secrete de serviciu sau nepublice Divulgarea, fara drept, a unor informatii secrete de serviciu sau care nu sunt destinate publicitatii, de catre cel care le cunoaste datorita atributiilor de serviciu, daca prin aceasta sunt afectate interesele sau activitatea unei persoane fizice sau juridice. Divulgarea, fara drept, a unor informatii secrete de serviciu sau care nu sunt destinate publicitatii, de catre cel care ia cunoștință de acestea.

Exemplu: Un functionar public cu atributii de control a divulgat informatii confidentiale, cu privire la strategia unei companii, prin transmiterea catre presa a unor documente, anexe ale raportului de control, actiune ce poate determina pierderi companiei respective.

Obținerea ilegală de fonduri Folosirea ori prezentarea de documente sau date false, inexacte ori incomplete, pentru primirea aprobarilor sau garantiilor necesare acordarii finanțării obtinute sau garantate din fonduri publice, daca are ca rezultat obtinerea pe nedrept a acestor fonduri.

Exemplu: obtinerea de fonduri nerambursabile prin folosirea/ prezentarea cu rea-credinta de documente ori declaratii false, inexacte sau incomplete.

Deturnarea de fonduri . Schimbarea destinației fondurilor banesti ori a resurselor materiale alocate unei autoritati publice sau institutii publice, fara respectarea prevederilor legale.

Schimbarea, fara respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor provenite din finantarile obtinute sau garantate din fonduri publice.

Exemplu: Un casier ridica din casierie o suma de bani cu o anumita destinatie. Ulterior a schimbat destinatia acesteia, folosind-o pentru altceva, fara respectarea prevederilor legale. De asemenea casierul a intocmit si folosit documentele necorespunzatoare realitatii pentru a justifica sumele cheltuite in alte scopuri decat destinatia initiala.

Infrațiunile asimilate faptelor de corupție

Sunt considerate infrațiuni asimilate faptelor de corupție (Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările

ulterioare) următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii, pentru sine sau pentru altul, de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite:

- **Stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate a bunurilor aparținând statului în cadrul procedurilor de privatizare**

Exemplu: Valoarea pachetului de acțiuni scoase la licitație, la un pret inferior fata de valoarea lor comerciala reala.

- **Acordarea de subvenții cu încălcarea legii**

Exemplu: Un funcționar acorda cu buna știință subvenții unor persoane, pe baza unei documentatii justificative false;

- **Utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate, precum și utilizarea în alte scopuri a creditelor garantate din fonduri publice sau care urmează să fie rambursate din fonduri publice**

Exemplu: Folosirea subvenției pentru caldura pentru asfaltarea unor străzi.

- **Influențarea operațiunilor economice ale unui agent economic de către cel ce are sarcina de a-l supraveghea sau de a-l controla**

Exemplu: Un funcționar public recomandă unei societăți comerciale angajarea unei anumite firme față de care are un interes, în schimbul trecerii cu vederea a unor eventuale nereguli.

- **Efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuțiile sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuțiilor sau însărcinării sale**

Exemplu: Un funcționar public cu funcție de conducere în cadrul direcției generale a finanțelor publice a participat și și-a adjudecat prin intermediul unei societăți comerciale, la o licitație publică privind un imobil asupra căruia direcția generală a finanțelor publice instituise o ipotecă de gradul III. Prin urmare, a obținut o sumă de bani prin revanzarea bunului adjudecat la licitația publică.

- **Folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații**

Exemplu: Un funcționar de la arhiva tribunalului pune la dispoziția unui reporter o serie de dosare asupra cărora instanța încă nu s-a pronunțat.

Este dificil sa ne dam seama daca **fapta** savarsita **este sau nu o infractiune de coruptie**, deoarece aceasta poate fi confundata cu alte fapte contraventionale ca neglijenta, eroarea ori depasirea competentei, fapte care nu trebuie considerate fapte de coruptie decat daca au fost savarsite cu intentia a fost de a obtine un avantaj.

De exemplu:

- Refuzul unui functionar de a elibera o autorizatie de constructie in situatia in care sunt indeplinite cerintele legale si a fost depusa documentatia completă este un abuz si nu o fapta de corupție.
- Daca pe extrasul de carte funciara obtinut in vederea vanzării unui teren sau cladiri apar alte dimensiuni decat cele reale ale suprafetei sau apar alte vecinatatii reprezinta o eroare si nu o fapta de coruptie.
- Daca un functionar al Registrului Comertului ale carei atributii sunt de a primi si inregistra in Registru anumite mentiuni ale unui agent economic, califica natura juridica a respectivelor mentiuni si decide asupra inregistrarii reprezinta depasirea competentei si nu o fapta de coruptie.
- Daca functionara de la registratura unei institutii primeste o petitie sau o cerere dar uita sa-i dea numar de inregistrare reprezinta neglijenta si nu o fapta de coruptie.

Persoanele cu atributii de control sunt obligate sa instiinteze organul de urmarire penala sau dupa caz, organul de constatare a savarsirii infractiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezulta indici ca s-a efectuat o operatiune sau un act ce poate atrage raspunderea penala.

4.3 Consecintele coruptiei

Coruptia are efecte de tip domino, deoarece creste, se dezvolta, pe masura ce are loc, generand un efect de cerc vicios, in sensul ca mai multa coruptie genereaza si mai multa coruptie, astfel incat orice incercare de a face o miscare in sens contrar devine extrem de anevoioasa. Din acest motiv, este nevoie de eforturi majore din partea intregii societăți, si mai ales necesita actiuni de prevenire, mai degraba, decat curative, de eliminare.

Corupția are consecințe foarte grave, atât la nivel general, naționalizat, cât și la nivel individual, al fiecărui individ în parte. După cum menționa președintele Transparency International în cadrul conferinței de prezentare a Indicelui Perceperii Corupției pentru anul 2005, "corupția este o cauză majoră a sărăciei, precum și o barieră în depășirea acesteia. Ambele flăcări se nutresc unul pe altul, închizând populația într-un cerc vicios al mizeriei".

Corupția are repercusiuni grave la nivelul țării, la nivelul autorității publice cât și la nivel personal. Astfel:

- Scăderea calității serviciilor publice
- Degradarea valorilor morale
- Scăderea prestigiului autorităților
- Scăderea prestigiului legii și dreptății
- Eliminarea competenței ca și criteriu de apreciere
- Demoralizarea cetățenilor cinstiti
- Creșterea economiei subterane,

sunt doar câteva dintre consecințele corupției la **nivelul țării** și la **nivelul autorității publice**.

Și la **nivel personal**, corupția, produce numeroase daune. Corupția influențează în mod negativ reputația persoanelor, demnitatea acestora, crește vulnerabilitatea la șantaj, conduce la pierderea locului de muncă, a libertății, **corupția fiind o faptă penală**.

4.4 Prevenirea Corupției

Prevenirea și combaterea corupției la nivelul administrației publice a fost și rămâne o preocupare constantă a României. În acest sens, începând cu anul 2001, Guvernul a aprobat o serie de documente strategice, ultimul dintre acestea fiind Strategia Națională Anticorupție 2012-2015 (SNA 2012-2015), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 215/2012. Documentul strategic prevedea o serie de măsuri și responsabilități care le revin autorităților administrației publice locale în demersurile de prevenire și combatere a corupției la nivel local. Prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 a fost adoptată Strategia Națională Anticorupție –SNA- 2016-2020, document ce menține abordarea strategiei precedente (SNA 2012-2015)

cu privire la implementare și monitorizare, propunându-și totodată să îmbunătățească aspectele ce nu au funcționat.

Strategia națională anticorupție 2012-2015, în corelare cu Mecanismul de Cooperare și de Verificare (MCV) și politicile sectoriale de integritate, a produs o schimbare substanțială în ceea ce privește eficiența măsurilor propuse. Rezultatele obținute prin măsurile de combatere obligă autoritățile competente din România de a duce mai departe performanțele obținute. Aceasta înseamnă, în primul rând, stabilirea priorităților strategice prin SNA, cu accent pe prevenție și nu numai asupra efectelor, mai multă educație în acest domeniu și, nu în ultimul rând, recuperarea prejudiciilor. "Strategia națională anticorupție este instrumentul de bază prin care se încurajează acordarea de prioritate măsurilor preventive adoptate de către administrația publică, atât la nivel național, cât și la nivel local. Proiectele concrete de prevenire a corupției din cadrul ministerelor, unele finanțate din fonduri ale UE și de organizații neguvernamentale, vor continua să contribuie în mod util la lupta împotriva corupției în cadrul administrației". Beneficiul major adus de această strategie a fost accentul pus pe implementarea standardelor de integritate.

Pentru **prevenirea faptelor de corupție** pot fi luate unele **masuri**:

- Construirea unei coaliții împotriva corupției. Prevenirea corupției într-o instituție publică nu poate fi rezultatul eforturilor unei singure persoane.
- Crearea unei culturi organizatorice puternice de descurajare a faptelor de corupție.
- Informarea și implicarea angajaților instituției în diagnoza riscurilor și vulnerabilităților la corupție. Problemele de corupție sunt cunoscute de personalul instituției, dar aceștia nu acceptă să discute despre ele decât într-un cadru neutru în care accentul cade pe schimbarea regulilor, a stimulentei și a sistemului, pe elementele structurale disfuncționale.

- Construirea încrederii în seriozitatea planului de prevenire a corupției. Angajații instituțiilor sunt obișnuiți cu retorica lipsită de conținut a luptei împotriva corupției. Conducerea instituției trebuie să dea semnalul că situația s-a schimbat.
- Reducerea puterilor discreționare, clarificarea atribuțiilor, creșterea beneficiilor pentru comportament corect, reducerea oportunităților de corupție, implementarea de sisteme informaționale și de control.
- Informarea eficientă a cetățenilor cu privire la activitatea instituției.
- Eficientizarea traseului intern al documentelor și informațiilor, pentru eliminarea întârzierilor inutile.
- Stabilirea exactă a termenelor de soluționare și introducerea unor taxe de urgență, pentru a elimina eventualele presiuni incorecte.
- Limitarea interacțiunii directe a solicitanților cu funcționarii instituției, stabilirea unui flux operațional.
- Utilizarea camerelor, a sistemelor de supraveghere, în zonele sensibile din instituțiile publice.
- Aplicarea și ajustarea periodică a procedurilor, evaluărilor privind recompensarea și sancționarea a personalului.
- Informatizarea proceselor interne, efectuarea plăților, depunerea și eliberarea actelor în format electronic; repartizarea electronică, aleatorie a lucrărilor către funcționari, implementarea unor proceduri on-line de tip e-guvernare.
- Identificarea zonelor vulnerabile ale serviciului public simultan cu implementarea unui sistem de management al riscurilor.
- Interconectarea sistemelor informatice ale instituțiilor publice, astfel încât cetățeanul/solicitantul să poată să-și rezolve cererea/solicitarea într-un singur „punct” să nu fie nevoit să se adreseze, pentru aceeași solicitare mai multor instituții pentru soluționarea cererii.
- Instituirea unui registru de reclamații și a unui sistem de evaluare a serviciului public pentru a putea fi îmbunătățit.
- Creșterea nivelului de educație profesională a angajaților din instituțiile publice
- Recrutarea, verificarea, educarea și instruirea personalului;
- Informarea funcționarilor cu privire la modul de sesizare a faptelor de corupție și a instituțiilor care se ocupă de prevenirea și combaterea corupției.

- Sesizarea sefilor ierarhici ori a organelor de cercetare penala cu privire la abaterile colegilor, indiferent de natura acestor abateri.
- Refuzarea categorica a solicitarilor de solutionare a unor cereri venite de la „colegii” din diferite institutii, care sunt la limita legalitatii.
- Crearea unei imaginii pozitive încă de la primul contact cu beneficiarul serviciului public prin:
 - atitudine pozitiva, disponibilitate, amabilitate;
 - adaptarea raspunsului in functie de solicitant pentru intelegerea corecta a raspunsului de catre acesta, oferirea de informatii complete, clare, corecte, usor de inteles si in timp util.
- Organizarea de dezbateri si activități de instruire pentru promovarea bunelor practici anticoruptie la nivelul administratiei publice locale si pentru informarea cetățenilor.

In ceea ce priveste **aparitia coruptiei**, in fiecare institutie există puncte vulnerabile . Dupa identificarea acestor punctele sensibile, vulnerabile dintr-o institutie, trebuie evaluat riscul de aparitie a corupției. Evaluarea riscului presupune pe de o parte identificarea acestuia si a consecintelor negativea acestuia. Rolul acestei evaluari este de a stabili mijlocul care poate conduce la diminuarea riscului si stabilirea planului de masuri corespunzator.

Identificarea riscurilor, urmat de impunerea unor standarde comportamentale la nivelul institutiilor publice, indreptat in primul rand spre a servi interesului public, sunt instrumente care reduc situațiile ce pot conduce la incalcarea normelor de conduita. Identificarea riscurilor ofera informatii asupra ceea ce trebuie schimbat, a masurilor necesare a fi intreprinse pentru minimizarea acestora. Solutiile de management pentru evitarea riscurilor sunt variate, insa cea mai eficienta este eliminarea vulnerabilitatilor: limitarea puterii de decizie, limitarea contactului direct intre cetatean si functionar, eliminarea platilor directe, informatizarea proceselor interne, cooperarea interinstitutionala, repartizarea aleatorie a solicitarilor cetatenilor , promovarea pe merit, recompensarea si publicitatea comportamentelor pozitive, etc. De asemenea, rotatia personalului, stabilita din timp, aplicata in mod regulat si fara exceptii poate contribui in mod semnificativ la reducerea riscului de coruptie.

5. *Transparența*

Transparența urmărește asigurarea unui acces mai larg al cetățenilor la informațiile și documentele aflate în posesia instituțiilor statului, participarea cetățenilor la procesul decizional și asigurarea legitimității, eficacității și responsabilității administrației față de cetățean. Conceptul de transparență a procesului decizional derulat în instituții se referă la asigurarea accesului cetățenilor la documentele aflate în gestiunea instituțiilor statului precum și la consultarea cetățenilor cu privire la adoptarea unor reglementări. Transparența, în sens larg, se referă la accesul liber la informație de orice fel, la posibilitatea de a opta sub orice formă.

Ordinul 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, **Standardul 12 – Informarea și comunicarea**, prevede că în entitățile publice trebuie stabilite tipurile de informații, conținutul, calitatea, frecvența, sursele, destinatarii acestora și trebuie dezvoltat un sistem eficient de comunicare internă și externă, astfel încât conducerea și salariații să își poată îndeplini în mod eficace și eficient sarcinile, iar informațiile să ajungă complete și la timp la utilizatori.

Sistemul de comunicare trebuie să fie flexibil și rapid, atât în interiorul entității publice, cât și între aceasta și mediul extern și să servească scopurilor utilizatorilor.

Transparența constituie una din premisele combaterii corupției.

Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică are drept scop:

- a) să sporească gradul de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, ca beneficiar al deciziei administrative;
- b) să implice participarea activă a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor administrative și în procesul de elaborare a actelor normative;
- c) să sporească gradul de transparență la nivelul întregii administrații publice.

Într-o instituție publică, desfășurarea activității în limita standardelor prevăzute de **Legea 52/2003** presupune accesul publicului la procesul de luare a deciziilor simultan cu

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

menținerea operativității procesului de consultare publică. Fiecare instituție trebuie să ia măsurile necesare pentru informarea publicului cu privire la noile reglementări intrate în vigoare și, de asemenea, are obligația de a sprijini cetățenii în exercitarea drepturilor lor – în cazul de față – dreptul de liber acces la informațiile de interes public.

Concret, „transparenta” privește acțiuni care au în vedere :

- a) informarea din oficiu a persoanelor asupra intereselor de ordin public care urmează să fie dezbătute de autoritățile administrației publice centrale sau locale, precum și asupra proiectelor de acte normative;
- b) consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, la inițiativa autorităților publice, în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative;
- c) participarea activă a cetățenilor la luarea deciziilor administrative și în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative.

Transparenta decizională vine să susțină colaborarea tot mai strânsă între cetățeni, pe de o parte și dintre cetățeni și instituții publice – centrale și/sau locale, pe de altă parte. „Una dintre responsabilitățile autorităților administrației publice locale este să permită membrilor comunităților să participe în procesul de luare a deciziilor. Dar, acest lucru presupune deschidere din partea autorității prin informarea constantă a celor pe care îi guvernează astfel încât aceștia să poată să-și exprime părerea, ideile, pro sau contra.

Publicul trebuie să fie permanent informat asupra activității autorităților publice furnizându-i-se în orice moment informații complete, obiective și consistente în legătură cu misiunea și planificarea strategică a instituțiilor publice (Bularda, Doru, Chioveanu, Paul, Pop, Andrei, Preda, Oana, Presada, Florina, *Buna guvernare la români, Ghid de bune practici pentru consolidarea bunei guvernări locale*, București, 2000).

Transparenta are rolul de a preveni acte de corupție și de a evalua performanța administrației publice locale capacitatea administrativă. Transparenta activității administrației publice locale constituie o obligație în cadrul deciziei administrative. În cazul deciziilor/documentelor confidențiale, informațiile transmise se vor limita la informația stabilită prin lege datorită nevoii protejării unor interese specifice diferitelor domenii de importanță majoră.

Conform **Legii 544/2001** „Accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public, constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României”.

Legea 544/2001 stipulează la articolul 4, alineatul 1 următoarele:

Pentru asigurarea accesului oricarei persoane la informațiile de interes public autoritățile și instituțiile publice au obligația de a organiza compartimente specializate de informare și relații publice sau de a desemna persoane cu atribuții în acest domeniu.

De asemenea: Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public:

- a) actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității sau instituției publice;
- b) structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- c) numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;
- d) coordonatele de contact ale autorității sau instituției publice, respectiv: denumirea, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-mail și adresa paginii de Internet;
- e) sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil;
- f) programele și strategiile proprii;
- g) lista cuprinzând documentele de interes public;
- h) lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii;
- i) modalitățile de contestare a deciziei autorității sau a instituției publice în situația în care persoana se consideră vătămată în privința dreptului de acces la informațiile de interes public solicitate.

Autoritățile publice sunt obligate să dea din oficiu publicității un raport periodic de activitate, cel puțin anual, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a.

Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină de la autoritățile și instituțiile publice, în condițiile legii 544/2001, informațiile de interes public. Autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să asigure persoanelor, la cererea acestora, informațiile de interes public solicitate în scris sau verbal.

Practici impuse de lege:

- Anunțul referitor la dezbaterile unui proiect de hotărâre se afișează și se transmite către public conform legii;

- Administrația locală organizează dezbateri publice la cererea, în scris, a unei asociații legal constituite;
- Consilierii locali acordă audiențe la solicitarea celor interesați;
- Ședințele consiliului local sunt publice;
- Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu informații de interes public prevăzute de lege.

Accesul la aceste informații se realizează prin:

- a) afișare la sediul autorității sau al instituției publice ori prin publicare în Monitorul Oficial al României sau în mijloacele de informare în masă, în publicații proprii, precum și în pagina de Internet proprie;
- b) consultarea lor la sediul autorității sau al instituției publice, în spații special destinate acestui scop.

Bune practici recomandate:

- Conducătorii autorităților publice se întâlnesc cu cetățenii în cadrul programului de audiențe dar și în afara lui;
- La ședințele consiliului local sunt invitate în mod special persoane interesate de problema respectivă sau cu expertiză în domeniu;
- Consultarea cetățenilor prin chestionare referitoare la probleme punctuale;
- Publicarea pe site-urile autorităților publice a hotărârilor și deciziilor de interes public;
- Participanții la dezbaterile publice se pot exprima corespunzător;

- Publicarea minutilor ședințelor de lucru pe site-urile autorităților publice (Bularda, Doru, Chioveanu, Paul, Pop, Andrei, Preda, Oana, Presada, Florina -*Buna guvernare la români, Ghid de bune practici pentru consolidarea bunei guvernări locale*, București, 2008);
- Centre de informare către cetățeni.

Procesul de informare poate fi îmbunătățit prin prisma Tehnologiei Informației și Comunicării. Prin intermediul site-urilor instituțiilor publice ofera comunității informații de care cetățenii au nevoie. De asemenea, prin intermediul site-urilor, cetățenii pot oferi

informatii institutiilor si autoritatilor publice. Acest circuit al informatiilor sta la baza relatiilor comunitare, contribuind la buna functionare a conceptului democratic de transparenta decizionala (Chioveanu, Paul, Bucheru, Madalina (coordonatori), Hrebenciuc, Mioara, Radulescu, Laura, Marza, Constantin, *Transpareța decizională în România anului 2007*). Publicul trebuie să fie permanent informat asupra activitatii autoritatilor publice, atat in stadiul de evaluare a planurilor de activitate, cat si in momentul adoptarii si implementarii deciziilor.

6. Etica si Deontologia Profesionala. Principii ale unei conduite profesionale corecte

6.1 Preambul

Realizarea functiilor statului se face prin intermediul unor servicii publice care, la randul lor, cuprind functii publice necesare realizarii intereselor generale ale societatii. Tinand seama de atributiile si competentele serviciului public in care au fost create functiile publice, ele se stabilesc intr-o anumita ierarhie, in raport cu atributiile, puterile si componentele pe care le are fiecare functie publica in cadrul unui serviciu public. Datoria primordiala a personalului care isi desfasoara activitatea intr-o institutie publica este servirea interesului general, slujirea societatii si a cetatenilor. Importanta eticii si deontologiei profesionale, rezulta si din consacrarea tot mai clara a principiilor generale ce guvernează activitatea personalului care isi desfasoara activitatea in cadrul autoritatilor si institutiilor publice. Practica profesionala necesita respectarea unui set de standarde etice impuse prin lege. Standardele etice sunt in general cuprinse in coduri de etica sau coduri deontologice, care stabilesc pe de o parte cerinte minime cat si o serie de standarde deziderabile, a caror indeplinire constituie elemente de succes profesional,.

In ordinul 600/2018 etica este definita ca fiind un set de reguli, principii sau moduri de gandire care incearca sa ghideze activitatea unui anumit grup.

Etica în sectorul public acopera patru mari domenii:

- stabilirea regulilor (standarde) de conduită a funcționarilor publici;
- stabilirea rolului si a valorilor serviciului public;

-stabilirea raspunderii, a masurilor de prevenire a conflictelor de interese si a modalitatilor de rezolvare a acestora ;

-stabilirea regulilor care se refera la neregularitati grave si frauda.

Stabilirea unor norme privind etica si deontologia functionarilor publici, in general, ori a anumitor categorii speciale de functionari publici, are rolul de a asigura si promova un comportament profesionist.

Pentru cresterea calitatii serviciului public si pentru asigurarea unei conduite corecte, dar mai ales unitare, a tuturor functionarilor au fost stabilite coduri de conduita, de etica sau deontologie care sa guverneze aceasta problematica (Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită al funcționarilor publici).

Sunt de remarcat eforturile depuse de **Agentia Nationala a Functionarilor Publici** pentru crearea unui **corp de functionari publici profesionist, stabil si impartial**. Agentia Nationala a Functionarilor Publici acorda asistenta de specialitate si coordoneaza metodologic autoritatile si institutiile administratiei publice centrale si locale, coopereaza cu alte institutii si autoritati din tara si strainatate, acorda sprijin (inclusiv cursuri de perfectionare, manuale, ghiduri de buna practica, proceduri de implementare, etc editate), autoritatilor si institutiilor administratiei publice centrale si locale pentru implementarea cu succes a normelor privind etica si deontologia functionarilor publici.

6.2 Codul de conduita a functionarilor publici

Legea 7/2004, Codul de conduita a functionarilor publici , instituie principii si standarde de conduita necesare exercitarii prerogativelor de putere publica, conforme cu demnitatea si prestigiul statutului de funcționar public.

Principiile si standardele de conduita necesare exercitarii prerogativelor de functie publica cuprind ansamblul normelor de conduită profesionala care reglementează comportamentul functionarilor publici in raporturile din cadrul administratiei publice, precum si in raporturile cu beneficiarii directi ai activității autoritatilor si institutiilor publice, a caror respectare este de natura sa contribuie la asigurarea unui serviciu public de calitate, in interes

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

general. Principiile și standardele de conduită prevăzute de Codul de conduită sunt obligatorii pentru funcționarii publici din cadrul autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale și locale, precum și din cadrul autorităților administrative autonome. Respectarea principiilor și standardelor de conduită cuprinse în Codul de conduită constituie un criteriu pentru evaluarea comportamentului etic al funcționarilor publici în exercitarea funcțiilor publice, precum și pentru evaluarea calității serviciilor publice oferite beneficiarilor de către autoritățile și instituțiile publice (Bune practici și instrumente de lucru pentru prevenirea corupției în administrația publică- Radu NICOLAE Valerian STAN). Prevederile Legii 7/2004 sunt obligatorii pentru funcționarii publici. Aceasta obligatie de a respecta principiile și normelor de conduită este stabilit și prin două dintre dispozițiile **Legii nr. 188/1999**-Statutul funcționarilor publici. Astfel, Art. 43 alin (3) stabilește ca „Funcționarii publici au îndatorirea de a respecta normele de conduită profesională și civică prevăzute de lege” iar în Art. 77 alin. 1 se stipulează ca „Incalcarea cu vinovăție de către funcționarii publici a îndatoririlor corespunzătoare funcției publice pe care o detin și a normelor de conduită profesională și civică prevăzute de lege constituie abatere disciplinară și atrage răspunderea disciplinară a acestora”.

Principiile care guvernează conduita profesională a funcționarilor publici conform Legii 7/2004 sunt următoarele:

- a) Suprematia Constituției și a legii, principiu conform căruia funcționarii publici au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;
- b) Prioritatea interesului public, principiu conform căruia funcționarii publici au îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea funcției publice;
- c) Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia funcționarii publici au îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare.

Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice” presupune respectarea art 6 din Constituția României în conformitate cu care „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. De asemenea este strict necesar ca funcționarii publici să respecte prevederile OG nr 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

d) Profesionalismul, principiu conform caruia functionarii publici au obligatia de a indeplini atributiile de serviciu cu responsabilitate, competenta, eficienta, corectitudine și constiinciozitate;

e) Imparțialitatea și independența, principiu conform caruia functionarii publici sunt obligati sa aiba o atitudine obiectiva, neutra fata de orice interes politic, economic, religios sau de alta natura, in exercitarea functiei publice. Imparțialitatea și independența functionarului public presupune, pe de o parte, ca acesta să gandesca, sa decida și sa actioneze independent in exercitarea atributiilor sale legale (în limita competentelor sale legale) iar pe de alta parte, ca activitatea și deciziile pe care le ia să fie corecte in raport cu reglementarile legale pe baza carora el isi exercita atributiile de serviciu. Imparțialitatea și independența functionarului public sunt conditionate deopotriva de pregătirea sa profesionala, respectiv de capacitatea de a identifica factorii care ii pot afecta activitatea și imparțialitatea deciziilor. Un funcționar public trebuie să urmeze litera legii chiar daca personal nu este de acord cu ea (Bune practici și instrumente de lucru pentru prevenirea corupției în administrația publică- Radu NICOLAE, Valerian STAN). Integritatea funcționarului public presupune ca imparțialitatea, corectitudinea, onestitatea să nu-i fie afectate de practicile corupte.

f) Libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform caruia functionarii publici pot sa-si exprime și sa-si fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri. Este necesar ca functionarii publici sa se raporteze, pe de o parte, la acele norme constitutionale și legale care consacra și prezerva libertatea de gandire și exprimare ca libertate fundamentala a oricaror persoane iar pe de alta parte, la acele norme legale care le prezerva lor insisi și subordonatilor lor ierarhici libertatea gândirii și a exprimării, in limitele stabilite prin legislatia specifica.

De asemenea art. 44 alin. (3) al Legii nr. 188/1999 privind Statutul functionarilor publici stipuleaza: „Functionarii publici au obligatia ca, in exercitarea atributiilor ce le revin, sa se abțină de la exprimarea sau manifestarea publica a convingerilor și preferintelor lor politice, sa nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizatie careia ii este aplicabil acelasi regim juridic ca și partidelor politice.

h) Cinstea și corectitudinea, principiu conform caruia in exercitarea functiei publice și in indeplinirea atributiilor de serviciu functionarii publici trebuie sa fie de buna-credinta;

i) Deschiderea și transparența, principiu conform căruia activitățile desfășurate de funcționarii publici în exercitarea funcției lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor. Acest principiu reprezintă transpunerea în practică a normei legale în conformitate cu care „accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice” (art 1 din Legea nr 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public).

Norme generale de conduită profesională a funcționarilor publici sunt stabilite prin capitolul 2 al Legii nr 7/2004. Explicațiile oferite în Manualul de proceduri pentru implementarea codurilor de conduită editat de editat de Agenția Națională a Funcționarilor Publici în 2006, asigură înțelegerea și aplicarea unitară a acestora.

Astfel:

- Asigurarea unui serviciu public de calitate;

Un serviciu public de calitate presupune raporturi de calitate între părțile implicate. Toate persoanele implicate trebuie să acționeze în limita bunului simț și să aibă o conduită corespunzătoare, fie că este vorba despre funcționari publici – indiferent de categoria careia îi aparțin – fie că este vorba despre beneficiarii serviciilor publice. Funcționarul public trebuie să se adapteze situațiilor, indiferent de calitatea beneficiarului serviciului public, să aibă un comportament civilizat, respectuos și să arate profesionalism în relațiile cu acestea.

- Loialitatea față de Constituție și lege;

Funcționarii publici, aflați în slujba cetățenilor, trebuie să cunoască și să aplice normele legale în vigoare. Există un principiu de drept conform căruia necunoașterea legii nu exonerează de la răspunderea în fața acesteia pe nici o persoană. Funcționarii publici trebuie să cunoască prevederile legislative și să știe dacă o solicitare este legală, este reglementată de vreun act juridic în vigoare. Funcționarii publici, indiferent de nivelul la care își desfășoară activitatea, trebuie să cunoască și să aplice legislația pentru domeniul eticii, transparenței și integrității în instituțiile publice, cele privind activitatea funcționarului public și personalul contractual din instituțiile administrative locale, etc., toate actele normative ce se aplică pentru situația respectivă.

- Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice;

Conduita profesională a funcționarilor publici, precum și a altor persoane angajate în administrația publică, presupune mai întâi de toate loialitate și atașament față de instituția în care persoana respectivă își desfășoară activitatea. Nu este vorba de loialitatea față de

persoanele care reprezintă sau conduc instituția respectivă, și despre instituția publică unde își desfășoară activitatea sau o reprezintă. Multe persoane acumulează nemulțumiri la locul de muncă dar de cele mai multe ori acestea sunt legate de persoane și nicidecum de instituția respectivă. Este recomandat ca funcționarul public, să nu denigreze instituția, să nu împiedice desfășurarea în bune condiții a activității sale sau să îi stirbească imaginea, să defaimeze persoanele care conduc instituția.

- Libertatea opiniilor.

Așa cum se știe, între două persoane, pot exista păreri divergente, este posibil să ia naștere conflicte când își susțin propria opinie sau când vor să-l convingă pe celălalt de opiniile sale. În astfel de situații, persoanele implicate, fie că este vorba de funcționari publici sau de un funcționar public și un cetățean, trebuie să își păstreze demnitatea umană și profesională, să adopte un comportament respectuos și profesionist pentru a nu genera conflicte sau pentru a nu aduce atingeri demnității interlocutorului.

- Activitatea publică.

Potrivit prevederilor legale, fiecare instituție publică trebuie să aibă o anumită persoană care să răspundă de relațiile cu presa, cu societate civilă. Această persoană, de regulă, cunoaște punctul de vedere oficial al instituției pe care o reprezintă. Cu prilejul unor evenimente publice, la care participă experți din diferitele departamente de specialitate ale instituțiilor publice în situația în care participă în calitate oficială, trebuie să li se facă cunoscute limitele mandatului de reprezentare. În situația în care sunt desemnați funcționari publici să participe oficial la diverse evenimente publice este de datoria acestora din urmă să întrebe, dacă nu au fost încă informați, despre punctul de vedere oficial al instituției pe un subiect dat. În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, funcționarii publici pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

- Activitatea politică.

Intrucât unul dintre principiile care stau la baza exercitării funcției publice cu profesionalism se referă la neutralitatea funcționarului public, acesta trebuie respectat de către toți funcționarii publici. Aceștia, chiar dacă au anumite preferințe politice, nu trebuie să le facă cunoscute decât în spațiul lor privat.

Functionarii publici pot desfasura activitate politica fara a detine functii insemnate in respectivul partid politic. In situatia in care functionarii publici doresc sa isi faca cunoscuta opinia cu privire la un partid politic, ei trebuie s-o facă in afara orelor de serviciu si nu in vederea convingerii altor functionari publici sa devina membri ai respectivului partid politic. Este de dorit ca functionarii publici sa respecte principiul neutralității politice si sa nu fie membri ai partidelor politice.

- Folosirea imaginii proprii.

Este important ca un functionar public să aiba o imagine de profesionist si sa evite asocierea numelui sau imaginii sale cu situatii sau persoane, pentru promovarea unei activități comerciale sau in scopuri electorale.

- Cadrul relatiilor in exercitarea functiei publice.

Este obligatoriu ca in relatiile interumane, comunicarea sa se realizeze intr-un mod civilizat si decent, prin autocenzurarea fiecărei parti implicate. In situatia in care functionarii publici care au contacte directe cu petentii se gasesc in situatii dificile in relatia cu cei cu care interacționeaza, cei dintai trebuie sa dea dovada de profesionalism si decenta civica printr-o atitudine calma si profesionista.

- Conduita in cadrul relatiilor internationale.

In situatia in care un functionar public isi reprezinta tara si institutia in cadrul unui eveniment public, in calitatea oficiala, acesta este obligat sa respecte normele sociale si juridice ale statului gazda. In acelasi timp, functionarul public trebuie sa evite un comportament care aduce ofense tarii gazda sau altor participanti oficiali ai evenimentului respectiv. In situatia in care i se ofera diferite cadouri si nu le poate refuza, functionarul public respectiv trebuie sa le declare la întoarcerea in tara, sau daca este deosebit de insemnat, sa il predea la serviciul protocol / economic pentru a deveni parte a patrimoniului institutiei sau autorității publice respective.

- Interdictia privind acceptarea cadourilor, serviciilor si avantajelor.

Functionarii publici trebuie sa isi indeplineasca constiincios indatoririle de serviciu si sa refuze asemenea oferte, care adesea sunt oferite cu titlul de recompensa a faptului ca intregul proces birocratic s-a derulat mai facil sau mai rapid decat anticipase cetateanul respectiv.

- Participarea la procesul de luare a deciziilor.

Este obligatoriu, ca întotdeauna, funcționarii publici a căror îndatoriri de serviciu presupun luarea deciziilor cu privire la aspecte de personal, aspecte financiare, materiale, etc. trebuie să dea dovada de obiectivitate și să urmărească interesul instituției în care își desfășoară activitatea.

- Obiectivitatea în evaluare.

Este evident că pentru un funcționar public de conducere, responsabilitățile acestuia cu privire la cunoașterea și aplicarea normelor de conduită sunt mai mari, tocmai pentru faptul că evaluările și deciziile acestuia pot influența în mod decisiv inclusiv cariera unui funcționar public de execuție. Funcționarul public de conducere trebuie să dea dovada de obiectivitate în momentul evaluării personalului din subordine pentru a asigura egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei în funcția publică pentru funcționarii publici din subordine.

- Folosirea prerogativelor de putere publică.

Funcționarii publici au îndatorirea de a nu utiliza în alte situații decât cele prevăzute de legislația în vigoare, să abuzeze de funcțiile publice pe care le dețin, să urmărească obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane, să influențeze anchetele interne ori externe, să determine luarea unei anumite măsuri, să impună altor funcționari publici să se înscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora.

- Utilizarea resurselor publice.

Funcționarii publici trebuie să se limiteze în folosirea bunurilor/echipamentelor din dotare doar în scopul desfășurării activităților de serviciu, folosirea acestora în interes personal fiind interzisă conform prevederilor legale.

- Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri.

Funcționarii publici trebuie să se abțină de la asemenea acte sau fapte, care pot înlesni anumite activități economice cu caracter ilicit în detrimentul statului.

Articolul 21, alin. 1 din Legea 7/2004 prevede următoarele: În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor codului de conduită, conducătorii autorităților și instituțiilor publice vor desemna un **funcționar public**, de regulă din cadrul compartimentului de resurse umane, **pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită**.

Acesta exercită următoarele atribuții:

- a) Acordarea de consultanță și asistență funcționarilor publici din cadrul autorității sau instituției publice cu privire la respectarea normelor de conduită.

Atât în cazul consultanței cât și în cazul asistenței, este esențial pentru consilierul de etică, încrederea pe care reușește să o transmită funcționarilor publici, ca persoană și ca profesionist. Consilierul de etică trebuie să reprezinte un model de comportament din toate aceste perspective.

- b) Monitorizarea aplicării prevederilor prezentului cod de conduită în cadrul autorității sau instituției publice.

Monitorizarea reprezintă colectarea, analizarea și utilizarea informației cu scopul de a asigura controlul managerial și luarea deciziei. Monitorizarea aplicării Codului de conduită oferă informație consilierului de etică și conducerii instituției pentru:

- identificarea problemelor în implementarea Codului de conduită;
- identificarea de soluții pentru rezolvarea problemelor;
- activitatea de consultanță și asistență în privința normelor de conduită;

- c) Evaluarea progresului implementării Codului de conduită de la o perioadă la alta, întocmirea de rapoarte trimestriale privind respectarea normelor de conduită de către funcționarii publici din cadrul autorității sau instituției publice.

Aceste rapoarte aprobate de conducătorul autorității publice, se comunică funcționarilor publici din cadrul instituției publice și se transmit trimestrial, la termenele și în forma standard stabilite prin instrucțiuni de Agenția Națională a Funcționarilor Publici.

Agenția Națională a Funcționarilor Publici coordonează, monitorizează și controlează aplicarea normelor prevăzute de cod de conduită.

6.3 Integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice.

Pornind de la definiția cel mai larg acceptată a corupției – ca fiind abuzul de funcție publică pentru câștig privat – teoreticienii sistemelor de integritate publică au concluzionat că o componentă importantă a politicilor de etică și integritate o constituie accesul public la informațiile privind modul în care persoanele aflate în funcții publice își dobândesc veniturile, mai exact dacă acest lucru se întâmplă, ilicit, pe seama interesului public, prin conflictul dintre acesta și interesul privat. Funcționarii publici, o parte din „personalul contractual” dar

si conducătorii instituțiilor publice si consilierii de etică (precum si „persoanele responsabile care asigura implementarea prevederilor legale privind declaratiile de avere si declaratiile de interese”) au obligatii specifice si precis stabilite prin lege in materia declararii si controlului averilor, a incompatibilităților si conflictelor de interese. **Legea 176/2010** privind integritatea in exercitarea functiilor si demnitatilor publice, pentru modificarea si completarea **Legii nr. 144/2007** privind infiintarea, organizarea si functionarea Agentiei Nationale de Integritate, precum si pentru modificarea si completarea altor acte normative prevede obligatia declararii averilor si intereselor anumitor categorii de functionari publici si personal contractual. Declarațiile mentionate “se fac in scris, pe propria raspundere”. Declaratia pe propria raspundere presupune faptul ca declarantul isi asuma integral continutul acesteia, iar in caz de afirmatii care nu corespund adevarului va intra sub incidența legii penale. In cadrul institutiilor si autoritatilor publice se desemnează „persoane responsabile care asigura implementarea prevederilor legale privind declaratiile de avere si declaratiile de interese” de catre functionarii publici. Conducatorul institutiei raspunde pentru desfasurarea in bune conditii a activitatii persoanelor menționate.

6.4 Conflictul de interese si regimul incompatibilitatilor

Conflictul de interese

Conflictul de interese este definit in **Legea nr.161/2003** privind unele masuri pentru asigurarea transparentei in exercitarea demnitatilor publice, a functiilor publice si in mediul de afaceri, prevenirea si sanctionarea coruptiei ca fiind acea situatie in care persoana ce exercita o demnitate publica sau o functie publica are un interes personal de natura patrimoniala, care ar putea influenta indeplinirea cu obiectivitate a atributiilor care ii revin potrivit Constitutiei si altor acte normative. Rolul reglementarii conflictului de interese este de a preveni situatiile in care functionarii publici sau demnitarii ar fi înclinati sa serveasca in primul rand sau preponderent interesul personal, datorita existentei unei/unor situatii care le-ar aduce acestora, rudelor, prietenilor sau asociatilor lor un anumit avantaj. Aceste situatii includ si imprejurarile in care existenta unor obligatii ale funcționarilor fata de orice tert ar putea afecta imparțialitatea deciziilor sale. Simpla lor existenta prezinta un potential pericol de

coruptie. Aceste incompatibilitatii si interdictii sunt instituite pentru a se evita sau pentru a se reduce riscul de conflict de interese intre atributiile unei persoane.

Articolul 79 din Legea 161/2003 prezinta situatiile in care functionarul public se afla in conflict de interese, obligatiile functionarului public aflat in conflic de interese, obligatiile sefului ierarhic si masurile disciplinare aplicate in cazul nerespectarii acestor prevederi:

(1) Funcționarul public este in conflict de interese daca se afla in una dintre urmatoarele situatii:

a) este chemat sa rezolve cereri, sa ia decizii sau sa participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice si juridice cu care are relatii cu caracter patrimonial;

b) participa in cadrul aceleiasi comisii, constituite conform legii, cu functionari publici care au calitatea de sot sau ruda de gradul I;

c) interesele sale patrimoniale, ale sotului sau rudelor sale de gradul I pot influenta deciziile pe care trebuie sa le ia in exercitarea functiei publice.

(2) In cazul existentei unui conflict de interese, functionarul public este obligat sa se abtina de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii si sa-l informeze de indata pe seful ierarhic caruia ii este subordonat direct. Acesta este obligat sa ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a functiei publice, in termen de cel mult 3 zile de la data luarii la cunostinta.

(3) In cazurile de conflict de interese prevazute de lege, conducatorul autoritatii sau institutiei publice, la propunerea sefului ierarhic caruia ii este subordonat direct functionarul public in cauza, va desemna un alt functionar public, care are aceeasi pregatire si nivel de experienta.

(4) Incalcarea acestor dispozitiilor poate atrage, dupa caz, raspunderea disciplinara, administrativa, civila ori penala, potrivit legii.

De exemplu: Primarii si viceprimarii sunt obligati sa nu emita un act administrativ sau sa nu incheie un act juridic ori sa nu emita o dispoziție, in exercitarea functiei, care produce un folos material pentru sine, pentru sotul sau rudele sale de gradul I.

Conflictul de interese in cazul consilierilor locali, este prevazut in **Legea** administrației publice locale nr. **215/ 2001**, cu modificarile si completarile ulterioare, insa aceste reglementari nu sunt de natura de a afecta caracterul unitar al reglementarii conflictului de interese.

Actele administrative emise sau actele juridice incheiate ori dispozitiile emise cu incalcarea obligatiilor prevazute de lege cu privire la conflictul de interese sunt nule. Daca in urma controlului de legalitate asupra actelor juridice incheiate sau emise de persoanele respective cu incalcarea obligatiilor prevazute de lege cu privire la conflictul de interese si rezulta ca alesul local in cauza a realizat foloase materiale, prefectul dispune, după caz, sesizarea organelor de urmarire penala competente sau a altor organe competente, potrivit legii.

In momentul in care un functionar public, se afla intr-un conflict de interese **este** nu numai etic ci si **obligatoriu** ca acesta sa faca cunoscut acest fapt si sa puna capat acestei situatii. In situatia in care functionarul public incalca cu buna-stiinta regimul conflictului de interese, insa o terta persoana afla de aceasta situatie, aceasta din urma, trebuie sa faca cunoscuta aceasta ilegalitate pentru a se putea asigura un serviciu public de calitate, nepartinitor si profesionist.

Incompatibilitati privind functionarii publici

Articolul 94, **Legea 161/2003**, prezinta **incompatibilitatile functionarilor publici**:

Art. 94. (1) Calitatea de funcționar public este incompatibila cu orice alta functie publica decat cea in care a fost numit, precum si cu functiile de demnitate publica.

(2) Functionarii publici nu pot detine alte functii si nu pot desfasura alte activitati, remunerate sau neremunerate, dupa cum urmează:

- a) in cadrul autoritatilor sau institutiilor publice;
- b) in cadrul cabinetului demnitarului, cu exceptia cazului in care functionarul public este suspendat din functia publica, in conditiile legii, pe durata numirii sale;
- c) in cadrul regiilor autonome, societatilor comerciale ori in alte unitati cu scop lucrativ, din sectorul public sau privat, in cadrul unei asociatii familiale sau ca persoană fizica autorizata;
- d) in calitate de membru al unui grup de interes economic.

(3) Functionarii publici care, in exercitarea functiei publice, au desfasurat activitati de monitorizare si control cu privire la societati comerciale sau alte unitati cu scop lucrativ de natura celor prevazute la alin. (2) lit. c) nu pot sa-si desfasoare activitatea si nu pot acorda

consultanta de specialitate la aceste societati timp de 3 ani dupa iesirea din corpul functionarilor publici.

(4) Functionarii publici nu pot fi mandatar ai unor persoane in ceea ce priveste efectuarea unor acte în legatură cu functia publica pe care o exercita.

(5) In situatia prevazuta la alin. (2) lit. b), la incheierea mandatului demnitarului, functionarul public este reincadrat in functia publica detinuta sau intr-o functie similara.

In cazul în care intervine o situatie de incompatibilitate, functionarul public in cauza trebuie sa se autoseseze si sa iasa din acea stare. **Incompatibilitatea** reprezinta unul dintre motivele pentru care se aplica sanctiunea disciplinara de **destituire din functia publica**.

Art. 101 alin (1) din **Legea nr. 188/1999** prevede ca „Destituirea din functia publica se dispune ca sanctiune disciplinară aplicata pentru motive imputabile functionarului public (...) daca s-a ivit un motiv legal de incompatibilitate, iar functionarul public nu actioneaza pentru incetarea acestuia intr-un termen de 10 zile calendaristice de la data intervenirii cazului de incompatibilitate”.

In esenta, **incompatibilitatile**, reprezinta activitatile publice sau private, anume prevazute de lege, care nu pot fi efectuate de o persoana, atat timp cat aceasta are calitatea de functionar public sau ocupa o functie de demnitate publica.

De exemplu: Functia de primar si de viceprimar al municipiului este incompatibila cu exercitarea urmatoarelor functii sau calitati:

- a) functia de prefect sau subprefect;
- b) calitatea de functionar public sau angajat cu contract individual de munca, indiferent de durata acestuia;
- c) functia de presedinte, vicepresedinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administratie ori cenzor sau orice functie de conducere ori de executie la societatile reglementate de Legea societatilor nr. 31/ 1990, inclusiv bancile sau alte institutii de credit, societatile de asigurare si cele financiare, la regiile autonome de interes national, la companiile si societatile nationale, precum si la institutiile publice, cu exceptia reprezentantilor in adunarea generala a actionarilor la societatile reglementate de Legea nr. 31/ 1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, a membrilor in consiliile de administratie ale unitatilor si institutiilor de invatamant de stat sau confesionale si ale spitalelor publice din reseaua autoritatilor administratiei publice locale sau a altor

reprezentanti ai institutiilor publice din subordinea unitatilor administrativ – teritoriale sau la care unitatea administrativ - teritoriala pe care o conduce detine participatie;

- d) functia de presedinte sau de secretar al adunarilor generale ale actionarilor sau asociatilor la o societate comerciala;
- e) calitatea de comerciant persoana fizica;
- f) calitatea de membru al unui grup de interes economic;
- g) calitatea de deputat sau senator;
- h) functia de ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o alta functie asimilata acestora;
- i) orice alte functii publice sau activitati remunerate, in tara sau în strainatate, cu exceptia functiei de cadru didactic sau a functiilor in cadrul unor asociatii, fundatii sau alte organizatii neguvernamentale.

Primarii si viceprimarii, primarul general si viceprimarii municipiului Bucuresti nu pot deține, pe durata exercitarii mandatului, functia de consilier județean.

Functia de consilier local sau consilier județean este incompatibila cu exercitarea urmatoarelor functii sau calitati:

- a) functia de primar;
- b) functia de prefect sau subprefect;
- c) calitatea de functionar public sau angajat cu contract individual de munca in aparatul propriu al consiliului local respectiv sau in aparatul propriu al consiliului județean ori al prefecturii din judetul respectiv;
- d) functia de presedinte, vicepresedinte, director general, director, manager, asociat, administrator, membru al consiliului de administratie sau cenzor la regiile autonome si societatile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, de interes județean ori infiintate sau aflate sub autoritatea consiliului județean sau la regiile autonome si societatile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, de interes national care isi au sediul sau care detin filiale in unitatea administrativ-teritoriala respectiva, cu exceptia reprezentantilor in adunarea generala a actionarilor la societatile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, a membrilor in consiliile de administratie ale unitatilor si institutiilor de invatamant de stat sau confesionale si ale spitalelor publice din rețeaua autoritatilor administratiei publice locale sau a altor reprezentanti ai institutiilor publice din

subordinea unitatilor administrativ-teritoriale sau la care unitatea administrativ-teritoriala respectiva detine participatie, in cazul consilierului local, respectiv la regiile autonome si societatile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, de interes local înfiintate sau aflate sub autoritatea consiliului local, precum si la regiile autonome si societatile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, de interes national care isi au sediul sau care detin filiale in unitatea administrativ-teritoriala respectiva, cu exceptia reprezentantilor in adunarea generala a actionarilor la societatile reglementate de Legea nr. 31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, a membrilor in consiliile de administratie ale unitatilor si institutiilor de învățământ de stat sau confesionale si ale spitalelor publice din rețeaua autoritatilor administratiei publice locale sau a altor reprezentanti ai institutiilor publice din subordinea unitatilor administrativ-teritoriale sau la care unitatea administrativ-teritoriala respectiva detine participatie, in cazul consilierului județean;

- e) functia de presedinte sau de secretar al adunarilor generale ale actionarilor sau asociatilor la o societate comerciala de interes local ori la o societate comerciala de interes national care isi are sediul sau care detine filiale in unitatea administrativ-teritoriala respectiva;
- f) functia de reprezentant al statului la o societate comerciala care isi are sediul ori care detine filiale in unitatea administrativ-teritoriala respectiva;
- g) calitatea de deputat sau senator;
- h) functia de ministru, secretar de stat, subsecretar de stat si functiile asimilate acestora.

Calitatea de ales local este incompatibila si cu calitatea de actionar semnificativ la o societate comerciala infiintata de consiliul local, respectiv de consiliul județean.

Potrivit dispozitiilor Legii nr.188/1999, privind Statutul functionarilor publici, cu modificarile si completarile ulterioare si a Legii nr. 161/2003, privind unele măsuri pentru asigurarea transparentei in exercitarea demnitatilor publice, a functiilor publice si in mediul de afaceri, prevenirea si sanctionarea coruptiei, calitatea de functionar public este incompatibila cu orice alta functie publica decat cea in care a fost numit, precum si functiile de demnitate publica.

Functionarii publici nu pot detine alte functii si nu pot desfasura alte activități remunerate sau neremunerate, dupa cum urmeaza:

- a) in cadrul autoritatilor sau institutiilor publice;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

- b) in cadrul cabinetului demnitarului, cu exceptia cazului in care functionarul public este suspendat din functia publica, in conditiile legii, pe durata numirii sale;
- c) in cadrul regiilor autonome, societatilor comerciale ori in alte unitati cu scop lucrativ din sectorul public;
- d) in calitate de membru al unui grup de interes economic.

6.5 Raporturile ierarhice directe

Prezentam, mai jos, articolul 95, **legea 161/2003** cu privire la interdictiile in ceea ce priveste **raporturile ierarhice directe**:

Art. 95. (1) Nu sunt permise raporturile ierarhice directe in cazul in care functionarii publici respectivi sunt sotii sau rude de gradul I.

(2) Prevederile alin. (1) se aplica si in cazul in care seful ierarhic direct are calitatea de demnitar.

(3) Persoanele care se afla in una dintre situatiile prevazute la alin. (1) sau (2) vor opta, in termen de 60 de zile, pentru incetarea raporturilor ierarhice directe sau renuntarea la calitatea de demnitar.

Ținând seama ca “**nepotismul**” reprezinta una din problemele administratiei publice romanesti si nu numai s-a dorit eliminarea acestuia prin acest text de lege, care interzice in mod expres raporturile ierarhice directe care pot exista intre functionari publici. Atragerea si mentinerea in corpul functionarilor publici a unui personal profesionist si cu o inalta tinuta morala, poate fi realizata doar prin asigurarea prestigiului profesional si social real al functionarilor publici.

6.6 Metode de prevenire a incalcarii normelor de conduita profesionala

Un rol deosebit de important in prevenirea coruptiei din administratia publica locala il are respectarea Codului de conduita a functionarilor publici, a standardelor etice si integritate prevazute de lege. Functionarii publici de conducere trebuie sa asigure instruirea tuturor functionarilor din subordinea lor pentru respectarea principiilor etice prevazute de lege. De asemenea, lor le revine si sarcina de a da primii exemplul personal privind comportamentul

etic. **Prevenirea încălcării a standardelor etice și de conduită prevăzute de lege** reprezintă o obligație a conducerii autorității publice și **presupune:**

- Informarea periodică a funcționarilor publici cu privire la respectarea codului de conduită și a regulamentului de ordine interioară, precum și a legislației specifice ;
- Organizarea de ședințe de pregătire privind respectarea și monitorizarea normelor de conduită, prezentarea actelor normative referitoare la statutul funcționarilor publici, drepturi, obligații, conflict de interese și incompatibilități;
- Publicarea pe site-ul autorității publice a codului de conduită și ale regulamentelor interne;
- Identificarea factorilor care au favorizat încălcarea normelor de conduită;
- Identificarea măsurilor luate de instituția publică care au contribuit la îmbunătățirea climatului de lucru, precum și publicitatea acestor măsuri;
- Redactarea și distribuirea de chestionare privind respectarea normelor de conduită la nivelul instituțiilor;
- Organizarea de întâlniri și sesiuni de lucru cu privire la cunoașterea, respectarea și aplicarea normelor de conduită etică și profesională;
- Intensificarea acțiunilor de control intern cu privire la respectarea normelor de conduită etică și profesională;
- Monitorizarea riscurilor de corupție și instruirea personalului privind etica și integritatea;
- Asigurarea transparenței atât la nivelul actului administrativ cât și a deciziilor luate la nivelul instituțiilor.

Personalul de conducere și cel de execuție trebuie să aibă un comportament, profesionist, integru și etic, în concordanță cu normele legale și morale, să fie conștienți de importanța activității pe care o desfășoară.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

7. Concluzii si recomandari

Activitatea administratiei locale a municipiului Vulcan vizeaza consolidarea calitatii serviciilor publice si dezvoltarea procedurilor de lucru in acord cu principiile transparentei, legalitatii, eficacitatii si suprematiei interesului public atat la nivelul primarului municipiului Vulcan cat si la nivelul aparatului de specialitate al acestuia. Proiectele implementate la nivelul Primariei Municipiului Vulcan au ca scop promovarea eticii si integritatii, consolidarea capacitatii institutionale de a asigura calitatea si accesul la serviciile publice, implementarea masurilor anticoruptie precum si eficientizarea activitatilor desfasurate pentru realizarea interesului public.

In cadrul Primariei Municipiului Vulcan nu au fost inregistrate incalcare grave ale prevederilor Statutului Functionarilor Publici (Legea 188/1999, Codului de conduita a functionarilor publici (legea 7/2004), Codul de conduită a personalului contractual din autoritatile si entitati (Legea nr. 477/2004) si a altor reglementari legale in vigoare si nu exista cazuri de coruptie, nu exista acuzații de coruptie, nu au fost aplicate sancțiuni pentru acte de coruptie.

Primaria Municipiului Vulcan constientizeaza necesitatea respectarii principiilor privind integritatea in cadrul acestei institutii, apreciaza necesitatea raportarii la standard de performanta ridicată si isi propune construirea unei culturi organizationale care sa faciliteze cunoasterea si respectarea valorilor si principiilor promovate de **Strategia Nationala Anticoruptie 2016-2020**. Avand in vedere adoptarea de catre Guvernul Romaniei a Strategiei Nationale Anticoruptie pe perioada 2016-2020, a setului de indicatori, riscurilor asociate obiectivelor si masurilor din strategie si a surselor de verificare, a inventarului masurilor de transparenta institutionala si de prevenire a coruptiei, precum si a standardelor de publicare a informatiilor de interese public, aprobate prin Hotararea Guvernului nr. 583/2016, **UAT Vulcan a adoptat in decembrie 2016, Declaratia privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele si mecanismul de monitorizare a Strategiei Nationale Anticoruptie 2016-2020** prin care condamna coruptia in toate formele in care se manifesta, adera la valorile fundamentale, principiile, obiectivele si mecanismul de monitorizare a SNA, isi exprima, in mod ferm, angajamentul de continuare a eforturilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

anticorupție prin mijloace legale și administrative corespunzătoare, adopta toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități, precum și pentru considerarea interesului public mai presus de orice interes, în acord cu respectarea principiului transparenței procesului decizional și accesului neingradit la informațiile de interes public, susține și promovează implementarea cadrului legislativ anticorupție ce vizează, în principal, prevenirea corupției în instituțiile publice, creșterea gradului de educație anticorupție, combaterea corupției prin măsuri administrative, aprobarea planurilor de integritate și dezvoltarea sistemului de monitorizare SNA. De asemenea, au fost numite persoanele responsabile cu implementarea SNA, a fost elaborat, transmis autorităților competente și distribuit în cadrul instituției publice, **Planul de integritate al UAT Vulcan**, a fost actualizat și implementat, **codul de conduită** la nivelul instituției și a unităților subordonate, a fost revizuit și simplificat, **procedurile administrative** au fost actualizate cu respectarea prevederilor legale în ceea ce privește transparența procesului decizional și legislativ. **Riscurile și vulnerabilitățile au fost diminuate considerabil** prin creșterea actului decizional și prin **implementarea unei proceduri proprii de informare**.

De asemenea, în anul 2018, a fost demarat proiectul “Management performant în administrația publică din municipiul Vulcan” cod SIPOCA 79. Printre obiectivele acestui proiect a fost și implementarea și certificarea sistemului de management al calității ISO 9001 în UAT Municipiul Vulcan pentru o administrație publică eficientă, transparentă și adaptată nevoilor comunității locale care alături de proiectul „Un plus de Transparență, Etică și Integritate” vor contribui la eficientizarea activităților desfășurate pentru realizarea interesului public, consolidarea capacității instituționale de a asigura calitatea și accesul la serviciile publice și implementarea măsurilor anticorupție.

Primăria Municipiului Vulcan urmărește permanent reducerea riscurilor și vulnerabilităților la corupție prin creșterea transparenței actului decizional și prin implementarea unei proceduri proprii de informare. Astfel: **Scrisoarea anuală a primarului către cetățeni** oferă o imagine completă a administrației locale, incluzând lista de proiecte, activități și lucrări, costurile asociate fiecăreia chizitii, precum și datele statistice privind activitatea din diferite domenii. **Consiliul local este informat lunar**, de către primar,

cu privire la activitățile proprii și ale aparatului administrativ, consilierii locali având posibilitatea de a reacționa în timp util și să propună măsuri. **Angajații din aparatul administrativ prezintă rapoarte periodice** consiliului local. **Achizițiile publice se desfășoară în mod transparent**, decizia neapartinând unei singure persoane ci unei comisii. **Planul anual de achiziții publice parcurge procedura legală de aprobare** și este afișat pe pagina web a instituției. A fost realizată pe **pagina de internet a instituției o secțiune dedicată domeniului de integritate** în care sunt publicate: declarația de aderare, planul de integritate, rapoarte de autoevaluare.

În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor codului de conduită, **Primăria Municipiului Vulcan a desemnat un funcționar public**, din cadrul compartimentului de resurse umane, **pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită**.

Acesta exercită următoarele atribuții:

a) Acordarea de consultanță și asistență funcționarilor publici din cadrul Primăriei Municipiului Vulcan cu privire la respectarea normelor de conduită;

b) Monitorizarea aplicării prevederilor cod de conduită în cadrul Primăriei Municipiului Vulcan;

c) Întocmirea de rapoarte trimestriale privind respectarea normelor de conduită de către funcționarii publici Primăriei Municipiului Vulcan. Aceste rapoarte aprobate de conducătorul autorității, se comunică funcționarilor publici din Primăriei Municipiului Vulcan și se transmit trimestrial, la termenele și în forma standard stabilite prin instrucțiuni de Agenția Națională a Funcționarilor Publici.

Conform cercetărilor efectuate de **experții din cadrul proiectului** au rezultat următoarele aspecte:

- Conducerea instituției publice sprijină puternic, explicit și vizibil strategia internă de prevenire a corupției și reprezintă un model de conduită pentru angajați. Conducătorii instituției publice sunt proactivi, anticipează problemele și previn incidentele de integritate, dar atunci când situația o impune sunt reactivi și gestionează situațiile critice în mod eficient.
- Toți angajații cunosc în mod detaliat și aplică legislația privind normele de conduită etică profesională aplicabile funcționarilor publici și personalului contractual. Există

totuși un procent destul de mic de funcționari publici care nu știu că există un responsabil desemnat pentru consiliere etică și monitorizarea normelor de conduită a personalului din administrația publică locală.

De asemenea, **s-a constatat ca:**

- În Primăria Municipiului Vulcan se asigură în mare măsură accesul cetățenilor la informațiile de interes public;
- Există funcționar public desemnat cu atribuții conform legii 544/2001 pentru asigurarea accesului oricărui persoane la informațiile de interes public;
- Conducerea UAT Municipiului Vulcan acordă regulat audiențe cetățenilor. Astfel la nivelul UAT Municipiului Vulcan, în anul 2018 au fost acordate audiențe astfel: Primar-59 audiențe, Viceprimar-55 audiențe, Secretar-27 audiențe. De asemenea, conducerea UAT Municipiului Vulcan se întâlnește cu cetățenii și în afara programului de audiențe, atât în sediul Primăriei, cât și în teren;
- Zilnic, conducerea UAT Municipiului Vulcan, șefii de departament se întâlnesc în raport operativ unde sunt discutate / analizate inclusiv solicitările de la cetățeni pentru rezolvarea cât mai rapidă și corectă a acestor solicitări;
- Toate ședințele Consiliului Local din cadrul instituției sunt anunțate în prealabil și deschise publicului;
- Consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, la inițiativa autorităților publice, în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative, precum și participarea activă a cetățenilor la luarea deciziilor administrative și în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative se face întotdeauna;
- Pe site-ul Primăriei municipiului Vulcan sunt afișate toate informațiile publice prevăzute conform legii;
- Declarațiile de avere și de interese sunt completate de toți funcționarii publici, corect, complet, sunt depuse și transmise în termen, conform legislației în vigoare;
- În cadrul Primăriei municipiului Vulcan există Standarde de control intern managerial, fapt cunoscut de marea majoritate dintre respondenți;
- Marea majoritate dintre respondenți au afirmat că au fost prelucați în vederea cunoașterii și aplicării corespunzătoare a dispozițiilor privind codul de conduită și

consilierea etica sau au participat la cursuri referitoare la acest aspect, au luat parte la cursuri de formare profesionala continua.

In ceea ce priveste **perceptia cetatenilor**, a beneficiarilor de servicii publice, a activitatii desfasurate de administratia publica locala, cercetarile efectuate de expertii au furnizat urmatoarele informatii:

- Marea majoritate a respondentilor au fost incantati de serviciile oferite de Primaria municipiului Vulcan, 83%, considerându-le bune si foarte bune.
- Marea majoritate a cetatenilor intervievati au avut o experienta normala cu functionarii publici, acestia avand o conduită profesională corespunzatoare;
- Un procent foarte mare din randul beneficiarilor de servicii publice, participanti la sondaj, considera ca informatizarea aprofundata a serviciilor Primariei Municipiului Vulcan reprezinta necesitate pentru imbunatatirea serviciilor oferite.

In aceste conditii se recomanda unele masuri in Primaria Municipiului Vulcan:

- Conducerea Primariei Municipiului Vulcan va continua si va intensifica activitatea de incurajarea integritatii si prevenirii coruptiei, una dintre functiile managementului. Prin exercitarea acestei functii de management se va urmarii crearea si consolidarea unei culturi a integritatii. Managementul prevenirii coruptiei are rolul de a asigura buna funcționare a institutiei publice, indeplinirea mandatului sau, cresterea calitatii serviciilor publice si cresterea increderii beneficiarilor serviciilor publice in administratia publica locala.
- Dezvoltarea si aplicarea periodica a unei analize a riscurilor si vulnerabilitatilor la coruptie si aplicarea unor proceduri diferite in functie de nivelul de risc. Integritatea unei institutii publice este egala cu rezistenta la coruptie a celui mai vulnerabil punct la coruptie. Este suficient ca o mica parte din angajati sa fie corupti pentru ca reputatia institutiei sa aiba de suferit. Prevenirea acestor situatii se poate realiza prin identificarea, inventarierea punctelor sensibile, vulnerabile si luarea de măsuri de reducere a vulnerabilitatilor.

- Managementul reputației – anticiparea și luarea în considerare a așteptărilor sau criticilor factorilor interesați pentru a minimiza riscul unor luări de poziție publice negative la adresa instituției;
- Asigurarea formării profesionale continue pentru angajații instituției în privința eticii, conduitei și prevenirii corupției. Rolul sesiunilor de instruire în domeniul eticii este deosebit de important, datorită faptului că se bazează pe prevenție și nu pe aplicarea de pedepse. În acest context, rezultatul unei sesiuni de instruire eficiente, înseamnă ca:
 - Funcționarul public a înțeles problemele discutate și ceea ce se aștepta de la el;
 - Prin respectarea planului de măsuri adoptat, funcționarul public este ferit de riscul de a încălca normele de conduită și implicit de a atrage asupra sa sancțiunile impuse de legislația în vigoare;
 - Sunt identificate soluții de gestionare a dilemelor etice;
 - Funcționarul public are garanția faptului că poate solicita îndrumarea superiorului ierarhic sau a consilierului de etică în cazul în care întâmpină dificultăți în procesul de luare a deciziilor.
- Crearea unei platforme de tip e-learning pentru pregătirea profesională a funcționarilor publici, cu stabilirea unui număr minim de ore/lună de efectuat pe această platformă, testarea on-line a funcționarilor, angajaților UAT Municipiul Vulcan, cu stabilirea unui punctaj minim necesar de obținut precum și stabilirea măsurilor aplicabile celor ce nu ating acest punctaj minim.
- Testarea și evaluarea periodică a funcționarilor publici constituie pentru conducerea autorității publice locale o asigurare în ceea ce privește însușirea de către toți angajații a normelor de etică și deontologie profesională, precum și a legislației aplicabile autorităților și/sau instituțiilor publice locale.
- Diseminarea modelelor de bune practici. Puterea exemplului, un model de comportament poate conduce la crearea unui model instituțional, care să ghideze modul de luare a deciziilor, fiind un instrument la îndemână oricărei instituții publice. Astfel de exemple descriptive, privind comportamentul care trebuie adoptat de către funcționarii publici în exercitarea raporturilor de serviciu și nu numai, au un impact puternic și asigură transpunerea în mod real a normelor de etică în practică.

- Implementarea de masuri pentru identificarea timpurie a incidentelor de integritate; aceasta implica o valorificare eficienta a datelor si informatiilor gestionate de conducerea institutiei prin mecanismele de control managerial intern cat si cele rezultate din analiza sesizarilor primite, inclusiv cele cu invocare a protectiei avertizorilor de integritate.
- Raportarea incidentelor de integritate autoritatilor competente ale statului, atunci când sunt constatate;
- Revizuirea si actualizarea, anual a standardelor si procedurilor de prevenire a coruptiei, avand in vedere modificarile legislative aparute;
- In vederea exercitarii atributilor specifice precum si pentru a se asigura consolidarea rolului institutional al consilierului de etica, Primaria Municipiului Vulcan trebuie sa asigure conditiile necesare participarii consilierului de etica la programe de formare profesionala avand tematici precum etica, conduita si integritate, masuri anticoruptie si comunicare.
- Consilierea etică trebuie sa fie disponibila inclusiv pentru urgente, avertizarea de interes public interna anonima trebuie luata in considerare, semnalele din exteriorul institutiei trebuie tratate cu maximă seriozitate;
- Consilierul de etica trebuie sa realizeze periodic intalniri cu angajatii in vederea prelucrării legislatiei specifice si a discutiilor pe această problematica.
- Crearea, unei sectiuni interactive pe site web UAT Municipiul Vulcan, unde cetatenii sa poata face sugestii pentru rezolvarea eficienta si rapida a anumitor probleme .
- Utilizarea camerelor de supraveghere in zonele sensibile, vulnerabile, in zonele unde exista program de lucru cu publicul, pentru a putea supraveghea iar in cazuri deosebite, pentru a putea proba atitudinea unui functionar public sau a solicitantului/cetateanului;
- Site-ul Primariei Municipiului Vulcan va fi updatat permanent astfel incat sa furnizeze in timp cat mai scurt informatii de calitate catre cetateni;
- Informatizarea serviciilor oferite catre cetateni conduce la imbunatatirea relatiei beneficiar serviciu public-functionar public;
- Functionarii publici si personalul contractual din cadrul UAT Municipiul Vulcan vor participa in functie de necesitati la specializari periodice, seminarii/campanii de

training pentru eficientizarea serviciilor prestate și creșterea prestigiului autorității publice locale;

- Audit intern și controale interne inopinate;
- Sistemul disciplinar este funcțional: sunt luate măsuri pentru remedierea situației și repararea pagubei, sunt prevenite viitoarele încălcări, sunt modificate politicile și procedurile în urma și în funcție de cazurile identificate;
- Rapoarte anuale de activitate în care să se sublinieze indicatori de prevenire a corupției;
- Respectarea termenelor și a angajamentelor asumate. Evaluarea anuală a măsurilor de prevenire a corupției. Dezvoltarea de indicatori interni de măsurare a standardelor de conduită, chestionare pentru beneficiarii serviciilor publice și evaluarea performanței manageriale de către un auditor extern independent.

Aceste aspecte pot fi sintetizate în următoarele elemente principale ale unei politici interne de prevenire a corupției:

1. Definirea valorilor, normelor și procedurilor interne la care se adaugă procedurile impuse de actele normative în vigoare;
2. Formarea profesională în domeniul eticii și prevenirii corupției ca parte a dezvoltării profesionale.
3. Dezvoltarea de structuri interne cu rol în prevenirea corupției și monitorizarea respectării valorilor, normelor și procedurilor declarate;
4. Comportament în concordanță cu etica, integritatea și prevenirea corupției atât a conducerii instituției cât și a personalului de execuție;
5. Evaluarea periodică a managementului integrității în cadrul instituției publice și comunicarea publică a rezultatelor.

Trebuie avut în vedere că aprofundarea normelor de etică, conduită, integritate și anticorupție se realizează în timp și că implementarea acestora nu poate avea loc deodată. Existența reglementării și cunoașterea normelor etică, conduită, integritate și anticorupție fac parte integrantă din mediul instituțional în sistemul public. În aceste condiții, este nevoie de

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

sustinere permanenta, prin masuri manageriale adecvate, care sa asigure dezvoltarea si mentinerea gandirii etice. Trebuie asigurata continuitatea in ce priveste masurile adoptate la nivel instituțional iar nevoile trebuie adaptate la specificul fiecarei institutii publice, prin asigurarea suportului necesar si in final pentru dobandirea recunoasterii apartenentei la o administratie moderna.

8. Bibliografie

- Raport Final Culegere si Analiza Date Privind Etica, Integritatea si Transparenta in Administratia Publica a Municipiului Vulcan-SLUSARIUC GABRIELA CORINA, IRIMIA ALIN
- Procedura Privind Etica, Integritatea si Anticoruptia in Administratia Publica a Municipiului Vulcan -TACEA PARASCHIV, TODEILA TIBERIU.
- Raport Final Culegere si Analiza Date Interne Privind Elaborarea Procedurii Interna de Etica Integritate Transparenta si Anticoruptie –LIC BOGDAN IOAN
- Agentia Nationala a Functionarilor Publici, Asociatia Asistenta si Programe pentru Dezvoltare Durabila - Agenda 21, Prevenirea coruptiei prin inovatie si calitate in sectorul public. Ghid de bune practici, București, 2010
- Bune practici si instrumente de lucru pentru prevenirea coruptiei in administratia publica-Radu Nicolae, Valerian Stan
- Buna guvernare la romani, Ghid de bune practici pentru consolidarea bunei guvernari locale, București, 2000 - Bularda, Doru, Chioveanu, Paul, Pop, Andrei, Preda, Oana, Presada, Florina,
- Transpareta decizionala in Romania anului 2007- Chioveanu, Paul, Bucheru, Madalina (coordonatori), Hrebenciuc, Mioara, Radulescu, Laura, Marza, Constantin

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- Transparency International Romania, Ghid anticorupție în justiție pentru cetățeni și oameni de afaceri, 2006,
- Ghid de Buna Practică Privind Prevenirea Faptelor de Corupție Pentru Reprezentanții Administrației Publice Locale.
- Evaluarea programelor și politicilor publice. Teorii, metode, practici, Cerkez, Mirela (2009) Editura Polirom, Iași.
- Ghid practic pentru activitatea funcționarilor publici cu atribuții de consiliere etică și monitorizare respectării normelor de conduită, Agenția Națională a Funcționarilor Publici.
- Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Asociația Asistentă și Programe pentru Dezvoltare Durabilă - Agenda 21, Prevenirea corupției prin inovație și calitate în sectorul public. Ghid de bune practici, București, 2010
- Etică și Corupție în Administrația Publică, București, Editura Economica, 1999. Sandu Antonio.
- Etică și practica socială, Marius Profiroiu, Anton Parlăgi, Eugen Crai București, Editura Lumen, 2015
- Administrația publică și cetățeanul. Transpunerea procedurilor de transparență decizională în administrația publică. Revista ProExcelsior nr1. Mai

Resurse legislative

- Constituția României;
- Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici;
- Legea nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici;
- Legea nr. 544/2001 privind accesul la informații publice;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;
- Legea 286/2009 privind Codul Penal – Titlul V;

- Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție;
- Legea nr. 115/1996 privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistratilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- Hotărârea Guvernului nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2012-2015;
- Hotărârea Guvernului nr. 583 din 10 august 2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public.

Alte documente, inclusiv reglementări interne ale entității publice

- Regulamentul Intern din cadrul Primăriei Municipiului Vulcan și al

serviciilor publice fara personalitate juridica din subordinea Consiliului Local al municipiului Vulcan;

- Codul de conduita al personalului din cadrul Primariei Municipiului Vulcan si al

serviciilor publice fara personalitate juridica din subordinea Consiliului Local al municipiului Vulcan;

- Declaratia privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele si mecanismul de monitorizare a Strategiei Nationale Anticoruptie 2016-2020;
- Planul de integritate al UAT Municipiul Vulcan.

